

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”, ulica Batorego
liczba 26 (przedtem Halicka 46).
Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 złr. — półrocznie
9 złr. — kwartalnie 4 złr. 50 ct. — miesięcznie
1 złr. 50 ct.
Z przesyłką pocztową w państwie Austriackim, rocznie
24 złr. — półrocznie 12 złr. — kwartalnie 6 złr. —
miesięcznie 2 złr.
Z przesyłką pocztową za granicę, do sąsiednich Niemiec
rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 arg.,
do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie
80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Telefon Redakcji 171.

OZNIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie, niewyłączając niedziel i świąt o 8. rano.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Mariacki
liczba 1 i 7 w domu p. Księżki, we Wiedniu,
Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku,
Bazylei, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Hasenstein
et Vogler, we Wiedniu A. Oppel, R. Moore,
w Warszawie Reichman et Fendler, Biuro
anonimów w Paryżu C. Adam rue des Saint
Pères

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 6 centów od jednego
wiersza drukiem (petit).

Prywatna korespondencja i nekrologi 12 ct. od wiersza.

Drobne ogłoszenia po 1/4 centa od wiersza. Pomieszcza-
nia i sklepy po 1 ct. od wiersza.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 20 cent. od wiersza.

Artykuły półurzędowe.

Lwów 2. listopada.

Nie godzimy się w zapatrywaniach politycznych
z naszym kolegą nadwisańskim i zbyt często znu-
żeni jesteśmy słać zacięty z nim walkę o spra-
wy dotyczące najważniejszych interesów państwo-
wych, krajowych i narodowych. W najgorętszym
jednak ferworze nie zapominamy nigdy o szacunku
winnym przeciwnikowi, który staje w obronie
swoich zasad, który z głębi przekonania walczy o
swoje zapatrywania. Jeżeli Czas krakowski ze swo-
jego stanowiska, wrzeczono konserwatywnego, staje
w obronie sprawy, która zdaniem naszym na obro-
nie nie zasługuje, wówczas składamy wprawdzie
winną respektu starszemu koledze, spełniamy jednak
nasz obowiązek i pociągamy go, że w zgrzybiałej
swojej starości stracił czucie z prądem czasu i po-
stępem i znacznie w tyle pozostał po za zapatry-
waniami i zasadami teraźniejszości. Zawsze jednak
zachowujemy część winną staruszkowi, bo wiemy,
że słowa jego płyną z głębi przekonania, że są
pisane *bona fide*.

W tym zrykaniu natomiast jesteśmy położeniu, gdy
mamy porównywać z Czasem za enuncjację, która
według wszelkiego prawdopodobieństwa ma swoje
źródło nie w biurach redakcyjnych organu konser-
watywnego, ale w każdym wierszu, w każdym
niemal słowie zdradza proveniencję urzędową.
Z Czasem chętnie podejmujemy walkę, gdy idzie
o zasady, o przekonania i zapatrywania — z pi-
smami urzędowymi i półurzędowymi — nie. Kto
własnych nie objawia myśli, kto używa słowa
cudzej inspiracji z tym walka jest bezowocna — kto
pisze z urzędu a choćby z półurzędu, z tym po-
lemika jest niepotrzebna. Ostatni artykuł naszego
monitory konserwatywnego jest zdaniem naszym
taką enuncjacją urzędową, która *via* biuro minister-
jalne, starostwo, dostała się w łamy Czasu.

„Szo! bowiem o zniesione rozporządzeniem
ministerjalnem niektóre szkoły średnie w Cze-
chach, — a taki szczegół administracyjny miał dać
początek do wywołania zamętu w całym systemie
państwowym i parlamentarnym. Przedmiot sam
usuwaliśmy się z pod ataku ciała prawodawczego;
jednak zwyczajem, który się wciągnął w parlamen-
taryzm, wszelką sprawę, wszelką rzecz, wprowa-
dzić można do łaby za pomocą interpelacji; bo-
daj czy nie zapłacić się gabinetowi w razie, gdyby
któremu z deputowanych zgineła chustka, czy jej
przez pomyłkę nie wziął jeden z ministrów.”

Tak opiewa jeden z ustępów artykułu pół-
urzędowego, zamieszczonego przypadkiem w kra-
kowskim Czasie. Czyż można bowiem przypuścić,
aby organ polski, niezawisły, był w stanie coś ta-
kiego napisać? Sprawa edukacyjna, sprawa szkolna
pierwszorzędnej doniosłości jest tylko „szczegółem
administracyjnym”? Zniesienie kilkunastu szkół
średnich „usuwa się z pod ataku ciała prawda-
wczego”? Toż konkluzja takich zapatrywań nie
odwodzi się afery rządowej wypowiedzianej w usłu-
żach wiedeńskich półurzędowych pismach i mu-
siały się schronić i uciekać aż do Krakowa
pod opiekunkę skrzydła Czasu. Jestto wpraw-
dzie rzeczą dobrą, przyjemną, czasem nawet
bardzo wygodną być w styczności i w kon-
taksji ze sferami urzędowymi. Ma się w ta-
kim razie bardzo często do „dokonań”
informacji i to z pierwszego źródła, ale z tego
jeszcze bynajmniej nie wynika, aby się musiało
gościnie przyjmować i umieszczać wszystko co
ma sygnaturę urzędową. I to jest co mamy za złe
sędziemu naszemu koledze, że bez wszelkiego ze
swej strony zastrzeżenia umieszcza urzędowe arty-
kuły, które łatwo mogą w zamęt wprowadzić opi-
nie publiczną. Mamy o czytelnikach Czasu bardzo
dobrze wyobrażenie, o ich dojrzałości politycznej
bardzo dobrze sądzimy, mimo to, zdaje nam się,
trudno od nich wymagać takiego rozwinięcia umy-
słowego, aby byli w stanie rozróżnić, co jest wła-
sną emanacją konserwatywną, a co enuncjacją urzędową.

Jeżeli więc Czas szczerze pragnie, aby jego
zasady konserwatywne znalazły odgłos między jego
czytelnikami — wówczas we własnym interesie
wstrześć się winien, aby się ci czytelnicy nie
przejęli zasadami wypowiedzianymi w artykule,
który może z grzeczności w łamach swoich dzia-
siać zamieścić.

XIII. Walne zgromadzenie Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospod.

Lwów 1. listopada.

(M.) Drugie posiedzenie rozpoczęło się wczoraj
o godz. trzy kwadrans na 10., także w sali
ratuszowej. Przewodniczył dr. Lechowski, który
otwierając posiedzenie odczytuje telegram z
Pragi następującej treści: „Imieniem Wydziału
Związku stowarzyszeń przyjmuję dla waszych
obrad powszechnych życzenie N. J. J. J.”

Nastąpiło sprawozdanie komisji z przedłożenia
i wniosków lustratora. Referuje p. Wyszyński
z Nowego Sącza, który postawił kilka wniosków.
Uchwalono mianowicie ażeby sprawozdanie lustrato-
ra było drukowane i przynajmniej na 14 dni
przed wal. zgr. do wiadomości stowarzyszeń zwią-
zkowych podawane, dalej polecono Wydziałowi
Związku ułożenie szczegółowej instrukcji dla lu-
stratora. W instrukcji ma być zaznaczone, że lu-
stracja mają być o ile możliwości przeprowadzone
przy współudziale własnych organów kontrolujących
odnosnych stowarzyszeń, i że wyjaśnienia i spro-
stowania dostarczone patronatowi przez towarzystwa
spokładane sprostowaniami pana lustratora w pro-
kole lustracyjnych kamieniznami, mają być w
Związku do wiadomości ogólnej podawane.

Nadto przyjęto rezolucję p. Romanowicza, wyrażającą życzenie, ażeby sprawozdanie patrona i
lustratora było w roczniku stowarzyszeń dru-
kowane.

P. Romanowicz w gorących słowach przed-
stawił wniosek komisji wybranej celem założenia
w kraju rzeczy garbarni. Brzmni on jak następuje

„XIII. Walne zgromadzenie delegatów Związku
stowarzyszeń uznaje potrzebę, aby w celu podnie-
sienia przemysłu garbarskiego w kraju towarzystwa
związkowe wzięły udział w subskrypcji udziałów
na f. związkową garbarnię w Rzeszowie
stow. zarej. z ogr. porządk. tudzież jednemu z człon-
ków jak największą ilość subskrybentów dla
tej spółki.”

Wniosek poparty przez p. Minkusie-
wicza z Rozwadowa został przez zgromadzenie
jednogłośnie przyjęty.

Sprawozdanie komisji o zamknięciu ra-
chunków Związku za r. 1886 i budżetu na
rok 1888 (referent p. Ulmer) przyjęto do wiado-
mości. Uchwalony budżet na r. 1888 w wydatkach
przedstawia 5922 złr., zaś w przychodach 5951
złr. 73 ct.

(W przychodach figuruje subwencja banku
krajowego w kwocie 500 złr. i subwencja galic.
kasy oszczędności 300 złr.)

W dalszym ciągu posiedzenia nastąpiła sprawa
subskrypcji na bank ratunkowy w Po-
znaniu. Przyjęto jednogłośnie następujące
wnioski:

I. Zaleca się tow. zarob. i gosp., aby wzięły
udział w subskrypcji akcji banku ziemskiego w
Poznaniu z funduszu, jakie uznają za stosowne,
względnie do swoich stosunków a najwłaściwiej z
funduszu rezerwowego.

II. Zwraca się uwagę towarzystw zarob. i gosp.,
że gdyby trudno im było przeprowadzić u swych
organów nadzorczych uchwalenie udziału subskrypc-
ji akcji banku ziemskiego, by przynajmniej część
swoich funduszy jako 3 proc. wkładkę depozytową
w banku poznańskim złożyły.

III. Zjazd wyraża życzenie, aby tow. zarobk.
i gosp. działały w tej sprawie w porozumieniu z
komitetami powiatowymi i miejskimi, jednak o
subskrypcjach swoich zawiadamiały patronat, który
będzie subskrypcje ogłaszał w Związku.

IV. Poleca się z jednej strony patronatowi,
aby w dalszym toku sprawy pośredniczył między
towarzystwami a bankiem ziemskim w Poznaniu i
reprezentował ich interesy jako akcjonariuszy w
obec banku ziem. a z drugiej strony towarzystwom
zarob. i gosp., aby w tej mierze udawały się pod
opiekę patronatu.

V. Zjazd wyraża opinię, że odpowiednim dla
stosunków finansowych towarzystw zarob. i gosp.
byłby udział subskrypcji akcji banku ziem. w wy-
sokości 10 proc. funduszu rezerwo-
wego.

VI. Zaleca się towarzystwom zarob. i gosp.,
które nie będą mogły wziąć udziału akcji banku
ziemskiego, aby czy to bezpośrednio, czy też za
pośrednictwem patronatu łączyły się z innymi to-
warzystwami celem wspólnej subskrypcji jednej
całej akcji, która byłaby w przechowaniu patronatu
a na imię „Związku stow. zarob. i gosp.” była
podpisana.

Referentem tej ważnej sprawy był dr. Ada-
mowski z Jasła.

P. Hary Jaworowski imieniem komisji
podatkowej po krótkim, ale drastycznym motywo-
waniu wnosi:

Walne zgromadzenie zachęca uchwalić:

Wobec notoryczności znanego ucisku naszych
Spółek produkcyjnych i handlowych przez władzę
fiskalną w skutkach stosowania patentu z r. 1849;
wobec rażącej krzywdy, jakiej doznają sto-
warzyszenia te, iż w myśl tego patentu wliczają
władze do podstawy podatkowej płace dyrekcyj,
odsetki bierne od pożyczonych kapitałów, podatki
i zużycie inwentarza,

Zgromadzenie wzywa stowarzyszenia związkowe,
aby w drodze petycji do Sejmu i do rady
państwa domagały się zastosowania ustawy z roku
1880 wydanej dla towarzystw zaliczkowych, także
do stowarzyszeń produkcyjnych i handlowych opar-
tych na ustawie z 9. kwietnia 1873.

II. Aby w petycji wyrażyli życzenia, by
ustawa z roku 1880 znalazła zastosowanie do to-
warzystw zaliczkowych, które prowadzą dział za-
stawczy.

Wniosek te przyjęto bez dyskusji.

Sprawozdanie komisji dla wniosków członków
p. Ulmer przedstawia 4 wnioski.

Pierwszy (tow. zal. w Rudkach), który odnosi
się do nowelli egzekucyjnej z 10. czerwca 1887,
utrudniającej ściąganie zaległych wierzytelności,
przyjęto w następującej formie: „Wzywa się towa-
zystwo, aby przy udzielaniu nowych pożyczek po-
stępowo z jak największą oględnością i badała
dostateczność poręki, zaś patronat wzywa się, aby
w najbliższym numerze Związku ogłosił nowellę i
dokładne do niej komentarze.”

Drugi wniosek (tow. zaliczkowego w Strju)
dotyczy stosunku towarzystw będących zastępcami
banku krajowego. Zalezwano patronat, ażeby
podjął rokowania z dyrekcją banku krajowego, ce-
lem uregulowania stosunku banku do towarzystw
tak, iżby był dla tych ostatnich korzystniejszy,
w czym atoli nie brak dobrej woli ze strony dy-
rekcji banku krajowego, lecz wadliwość regu-
lacyjny.

Trzeci i czwarty wniosek dotyczy rozszerze-
nia kredytu dla towarzystw w tym kierunku, ażeby
patronat uczynił niejako centralną instytucją kre-
dytową a raczej pośredniczącą.

Wnioski te postawione przez powiatowe towa-
zystwo w Głogowie i tow. zaliczkowe w Limano-
wej, przekazano Wydziałowi Związku do zbadania.

Sprawozdanie komisji o przedłożeniu patrona
z czynności w ubiegłym 12-miesięcznym okresie,
przedstawił p. Wojciech Biechowski z Gorlic,
który wyraża patronowi dr. Skalkowskiemu podzię-
kowanie za tak troskliwą i zainteresowaną pracę
około tak skutecznego rozwoju stowarzyszeń zarob.
i gospodarskich.

Przyjęto następujące rezolucje wniesione przez
komisję patronacką:

I. Uprasza się patronat, aby zalecił przy lu-
stracjach stowarzyszeń sporządzanie wykazów co
do rodzaju wkładki i źródeł, z jakich one po-
chodzą.

2. Uprasza się patronat, aby w myśl zesła-
nocnej uchwały walnego zgromadzenia delegatów
zbadał, jaką drogą dałoby się uzyskać użytkowa-
nie części przynajmniej wkładek, wpływających do
rządowych pocztowych kas oszczędności w kraju
i w tym celu porozumiał się z patronatem stowa-
rzyszeń innych prowincji państwa, a to dla poczy-
nienia wspólnych kroków do odnośnego mini-
sterstwa.

III. Zaleca się patronatowi, aby porozumiał
się z bankiem krajowym i Wydziałem krajowym
o znaglenie stowarzyszeń, które bądź to mają za-
stępstwa banku, bądź pobierają subwencje od Wy-
działu krajowego do przystąpienia do Związku.

IV) Uprasza się patrona, aby nie ustawał w
inicyjatywie zakładania stowarzyszeń szczególnie tam,
gdzie większe okręgi pozbawione są wszelkich źró-
deł kredytu.

V) Uprasza się patronat, ażeby wpływał na
stowarzyszenia i zniewalał do wprowadzenia jedno-
litego systemu rachunkowości i potrzebnych dru-
ków.

Rezolucje: 1) aby zalecić stowarzyszeniom
pewne ustosunkowanie kredytu udzielanego człon-
kom na weksle i skrypta w ten sposób, by w danym
razie portfel mógł być użytkowany w re-
skoncje i b) uprasza się aby nieprzyjęcie stowa-
rzyszenia do Związku było ogłaszane w sprawo-
zdaniu patrona z motywami — odesłano do wy-
działu, celem zbadania i zdania sprawy na przy-
szłym walnym zgromadzeniu.

Następnie przyjęto wnioski postawione przez
p. Starka: Walne zgromadzenie „Związku” za-
leca stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym:

a) ostrożność w powiększaniu funduszu obrotowego
w formie książeczek oszczędności a energicz-
niejsze ściganie udziałów jako podstawę kredytu;
b) jak najrychlejsze uregulowanie terminów wypo-
wiedzenia wkładek oszczędnościowych.

Wreszcie uchwalono wniosek dr. Zgórskiego,
aby polecił Wydziałowi, by porobił studia
celem przyjęcia przez stow. stałej zasady nie wy-
płatania wkładek oszczędności za eskontem.

Nastąpiły wybory uzupełniające do Wydziału.
Wybrani zostali: pp. Merunowicz Teofil,
dr. Lechowski, Biechowski i ks. Reszy-
tyłowicz.

(Wydział ukonstytuował się w sposób nastę-
pujący: Prezesem Wydziału wybrany został p. Woj-
ciech Biechowski, zastępcą prezesa p. Teofil
Merunowicz).

Przystąpiono do wyboru patrona i tegoż za-
stępcę.

Patronem wybrany został dr. Tadeusz Skalkowski,
zastępcą patrona dr. Adam Czyżewicz.

Wybrani dziękują w serdecznych słowach za
wybór.

Oznaczenie miejsca przyszłego walnego zgromadzenia
i zatwierdzenia protokołów poruczone
Wydziałowi „Związku”.

Zjazd zakończył krótkim ale bardzo stoso-
wnym przemówieniem zastępcą przewodniczącego
dr. Lechowski.

Koniec posiedzenia o godzinie w pół do 4.
po południu.

O godzinie 7. wieczorem odbył się w sali ho-
teli Europejskiego bankiet, w którym wzięło udział
około 40 delegatów. Wznoszono liczne toasty a
zabawa, ożywiona pogadanka o sprawach, dotyczą-
cych stowarzyszeń, przeciągała się do późnego
wieczora.

W dzień zaduszny.

„Cicho... nie budźcie ich — niech spią!”

Takie krótkie a wymowne epitafium od-
czytałam na starym omszonym nagrobku, gdy przy
kilku dniach, korzystając z chwilowej pogody, po-
szedłem wieczorem dla przechadzki na cmentarz
Łyczakowski. Brama była jeszcze otwarta, bo pomimo
zmroku tu i ówdzie nie odeszli byli robotnicy,
pracujący widocznie z pospiechem nad postawie-
niem nagrobków przed dniem zaduszny. Księżyc
na malowniczo nasze „miasto umarłych”, lekki
wiaterek szeleścił przelotnie suchymi liśćmi drzew,
sprawiając dla ucha takie wrażenie, jak gdyby
duchy pogrzebanych nieboszczyków wiodły pół-
szepem jakiś rozbów tajemniczy... Woń jesienną,
tak osobiwa pod naszym niebem północnym, prze-
pełniała świetlaną atmosferę, ciszy prawdziwie
grobowej nie mający żadne głosy ni gwary ziem-
skiego świata i życia.

Majestatycznym wydaje się zawsze ten cmen-
tarz, gdy tak wolnym krokiem o wieczornej
dobie idzie się cicho i samotnie w głąb
pokrywanego go lasu krzyżów i pomników.
Gdziekolwiek spojrzeć, rysują się na tle nocy
ostre kontury gotyckich łuków Chrystusowej,
krzyże z kamienia, żelaza lub drzewa, niby sym-
bole pełnej mąk i trudów doczesnej pielgrzymki,
święte, pięciogłębne zagrobowe tajemnicy, której na-
wet najbujniejsza fantazja odgadnąć, nie przeczuć
nie jest w stanie...

Zaprawdę... dziwnie-bo małymi i znikomymi
czujemy się zawsze w sąsiedztwie „grobów, ilekroć
tylko cienka powłoka ziemi dzieli nas od trumien,
krzyżących w sobie cielesne szczątki nieboszczyków.
Staramy się myślać, przewiercić tę warstwę roli
zapranej ludzkimi sokami, zacieramy ciekawie
do trumien i nie odrywamy ze wstrętem oczu od
obrazów, które grozą i tajemniczością swoją od-
trącają i zarazem pociągają ku sobie. Przed ty-
godniem, miesiącem, rokiem straciłmy drogą
jaką osobę. Pamięć o niej żyje świeża w sercach
naszych i gdy staniemy kiedykolwiek nad jej mo-
głą, to czy pochowali my ją dopiero wczoraj, czy
dziesiąt lat temu, niepodobna oprzeć się upartej
myśli, że przecie ta opiekowana istota spoczywa
tu, pod stopami naszymi, zda się tak blisko, a
przecie tak nieskończenie daleko od nas!...

Tak... blisko nas! Lecz coż ukazałoby się o-

czom naszym, gdybyśmy poważyli się świętokradczą
ręką odważyć wieko trumny?...

Ta garstka prochu i kości, lub bezkształtna
bryła, rozpadająca się za każdym dotknięciem,
toż ma być czoło wiek, który żył, poruszał
się, myślał, był przez szereg lat wszechwładnym
panem wszelkiego stworzenia... a teraz nikczemne
robactwo toczy go bezkarnie, mści się nad nim
niby zgrażających zemstą niewolników nad po-
walonym despotą, który przedtem długo deptał po
ich karkach? Także widoma nagroda za życie, naj-
częściej pełne walk ciężkich i krwawych, za za-
sługi sięgające na długie stulecia, za bohaterstwo
i siłki ciała i ducha?

Wiele człowiek, który geniuszem swoim opa-
nował glob ziemski, i myślą rozumną gonił po bez-
brzeżnych przestrzeniach milionów stolic i gwiazd,
gdy raz zamknął oczy do snu wiecznego, tak samo
staje się karmą dla robactwa, jak najniebezpiecz-
niejszy krety, którego mózg był od początku do końca
życia zawsze w powikłanych bezniesionym niemo-
wielstwa?

Nigdzie nie dźwięczy donośniej i tak na ka-
żdym kroku w uszach głos króla pieśniarzy: „Mar-
ność nad marnościami i wszystko ziemskie jest
marne!...” jak właśnie na cmentarzach, i nigdzie
nie widzi się naraż tylu dowodów jaskrawych, że
wszystkie, wszystkie równi sobie jesteśmy w obec
młoty natury i każdego z nas czeka kiedyś taki
sam... proces rozkładu.

„Cicho... nie budźcie ich — niech spią!”

Holdując potrzebom serdecznej, zwyczajowej,
modzie, czy jak tam zresztą to nazwiemy — dzie-
siątki tysięcy spieszą raz w rok, w ciągu dwóch
dni zadusznych na cmentarz, niosąc na groby stopy
wieńców i lamp, z ponurego przybytku śmierci
robią ponurą dla oka wystawę kwiatów, iluminowa-
ną z nastaniem mroków nocnych niezliczonemi
masami różnokolorowego światła. Tak objawia się
na zewnątrz nasz współczesny pietizm żywych
dla umarłych, których spokój grobowy, dla wła-
snego zadowolenia, macimy egoistycznie przy tej
sposobności gwarem różnym, przepłatanych nieraz
smiechem i pustą wesołością. Obużywając w ci-
chej kontemplacji z duchami drogich nieobecnych
widzi się w stosunku do mas, krążących po cmen-
tarzu bardzo mało, przeważa bowiem większość
zalega „Pole Boże” jakby podciągnięta tam pospo-
litą tylko ciekawością oglądania wzorzyste udeko-
rowanych manzoleów, figur pomnikowych itd.
To trudno... wszędzie i zawsze jesteśmy niepo-
prawem potępiani grzesznej Ewy.

Gdyby przynajmniej za tę rozrywkę kosztem
spokoju zmarłych rokrocznie urządzana, zapłać
„wstęp” na doświadczenie życia! A spo-
sobność po temu następcza się doskonali.

Oto... pamiętajmy o sierotach. Wiele
tysięcy osób odwiza w tych dwu dniach cmen-
tarza. Dziesiątki tysięcy mają tam kogoś, na czym
grobie zapłonie światło niewygasłej pamięci. Dzię-
siątki tysięcy osób staną tam nad grobem z żalem
może, że nie uisili się w zupełności z obowią-
zków swoich za życia tych, po których płaczą.
Rozpacze, „za późno” targa może ich dusze i
serca — komuż się odwdzięczyć, gdzież złożyć
nieuiszczony? Śmiemy myślni podać... Oto jest
po drodze na cmentarz Łyczakowski zakład dla
sierot. Oddajcie tym najniebezpieczniejszym, co zo-
stałście dłużni tym, którzy pomarli. Pamiętajmy
o sierotach, a za ich przyczynieniem może ra-
chunek wyrównany zostanie.” (Edw.)

(Z dziejów lwowskich cmentarzy.)

Zwyczajem średniowiecznym dostrzeżenie konwentów
klasztornych i kościołów bywały chowane w podziemiach
świątyni. Nadto każdy prawie kościół parafialny otaczał
cmentarz. W samem mieście, w czasie gdy Lwów był
jeszcze warownią, znajdowały się dwa cmentarzyska.
Jedno zajmowało przestrzeń dzisiejszego placu Kapi-
tularnego i w okół otaczające katedrę przeobrażało aż do
drugiej połowy osiemnastego wieku. Drugi, zwany
cmentarzem św. Ducha otaczał kościół i szpital św.
Ducha, znajdujące się na placu naszym dziś jeszcze
toż nazwisko. Cmentarz katedralny w roku 1508
był widownią krwawego zająca. Pewnego wieczoru
przeobraził przezeń żołnierz misiejskiej załogi Jan
Dobrosławski, który podpisywał sobie na fantazję, śpie-
wał na cały głos światowe piosenki. Przypadkiem
zaszedł mu drogę jeden z zakonników katedralnej szkoły
i obroniony temu nieposzanowaniem świętego miejsca,
począł łajac Dobrosławskiego. Ten dobył szabli i nie
wiele miał rozciągnął biedaka na miejscu. Krzyk
na cmentarzu, położonym w śródmieściu, ściągnął
wielu ciekawych. Żołnierz przerażony ogromem do-
konalnej zbrodni począł uciekać i schronił się w kla-
sttorze dominikańskim, gdzie sądził się bezpiecznym.
Tłum z mieszanin i zakonników złożył się za nim
w pogon, wdął się przemocą do klasztoru i wywlokł
zbrodniarza przed ratunek. Nazajutrz Dobrosławski
jako zabójca i świętokradca oddał głowę pod miecz
katowski. Długo jeszcze trwały niesnaski z tego po-
wodu między wojskowymi a zakonnikami i mieszczanstwem.
Familia straconego odgadywała się z pozwem przeciw
sławetnym rajcom, aż wreszcie za wdaniem się aty-
biskupa, Wilełza Bernarda, spór ten został za-
godzony.

„Powietrze”, czyli zaraza morowa, niejednokrotnie
nawidzała Lwów w szesnastym wieku. Zmarłych
grzebano na zamieszkiwanych cmentarzach: przy gościńcu
Janowskim, gdzie w roku 1584 pobudowano kościół
Znalezienia św. Krzyża (dziś nieistniejący) z majątku
ofiar moru i w miejscu, gdzie dziś stoi kościół św.
Anny. Miejsce to, jak zarówno i kościół, mają swoją
historię.

Było to w roku pańskim 1507. Wyzwoleny
ochron krawieckiego we Lwowie, późniejszy
z majstrami, postanowili tłumnie opuścić miasto. Za-
miar swój uskutecznił w nocej porze i ukradkiem
zdołał się wymanować z bramy Lwowa. W tem atoli
miejscu, gdzie dziś stoi kościół św. Anny, zaskoczyła
ich pogon, złożona z pachołków miejskich zbrojnych
w żelazne cepy. Zbiegi nie chcieli powrócić do mia-
sta, wszczęła się więc bitwa. Pod razami cepów

legło kilku opornych, reszta umknęła; zabitych po-
chowano na miejscu walki, usypiano tamże mogiła
i postawiono krzyż. Cech krawiecki miasta Lwowa
pobudował na tem miejscu kościółek, znanu drewnia-
ny (1507), który później zniszczony pożarem odno-
wiono po części z muru i drzewa (1599). Na cmen-
tarzysku pod kościołem chowano zmarłe podczas moru
pospólstwo, podczas gdy honoratorów grzebano w po-
wysopomnianem miejscu przy gościńcu Janowskim.

Prócz cmentarza Łyczakowskiego (istniejącego od
roku 1567) i Strajackiego (utworzonego w roku 1800)
były jeszcze cmentarze: Grodecki i Żółkiewski (z.
Paparówki) — oba dziś już zamknięte. Nadto
w pierwszych latach istnienia Lwowa grzebano zmar-
łych u piaszczystego podnóża góry zamkowej, stąd
następnie przeniesiono kilkadziesiąt trupów do podziemia
kościoła św. Łazarza. Ciała te, mimo kilkunastowiecz-
nego leżenia w grobie, miały pozór mumii, jakkolwiek nie
były balsamowane. Ostatecznie wyeksportowano takie-
na cmentarz Łyczakowski.

KRONIKA.

Wiadomości osobiste. Wydział lekarski kra-
kowski uniwersytetu na ostatnim posiedzeniu
przedstawił ministerstwu do zatwierdzenia na posadę
asystenta przy katedrze fizjologii dinda Wiktora
Idzińskiego. — Dr. Ochobowicz wyjechał
onegdaj z Warszawy do Paryża.

Kalendarz. Środa (2.): Dzień zaduszny — Wi-
tymira. Wschód słońca o godz. 6. min. 52, zachód
o godz. 4. min. 35.

Kalendarz myśliwski. W listopadzie wolno
polować na jelenie, kozły (rogacze), zające, lis, bors-
ki, bałany, kurapaty

Katastrofa w Lublinie. We środę o godz. 6. popołudniu mieszkańcy ulicy Początkowskiej w Lublinie zaalarmowani zostali straszącym hukiem, jakby wielką jakąś salwą armatnią. Huk pochodził z raptownego zawału się domu, którego budowę prowadził robotnik murarski. Sołtan, runawszy na ziemię, przywalił pręgiem. Polcja i straż ogólna pośpieszyły czemprędzej z ratunkiem dla porażonych żywca. Czterech robotników zdołano z pod gruzów wydobyć. Wszyscy są mocno połamani a jednemu z nich grozi niebezpieczeństwo utraty życia. Robotników, przy stawianiu domów zajętych, było kilkunastu, dotąd zaś nie zdołano sprawdzić, czy tylko czterech odnalezionych niegło katastrofę, czy też rumowiska zasypały i innych. Poszukiwania prowadzone są w dalszym ciągu. Wznoszona kamienica należała do p. Adolfa Fryza. Śledztwo zostało rozwinęte przeciw prowadzącym roboty.

Napis na pomniku hr. Bousia. Skromny grobowiec hr. Bousia na cmentarzu w Matzleindorfu zdobi od kilku dni następujący napis: „Fryderyk Ferdynand hr. Bousier um. 13. stycznia 1809, um. 23 października 1886.“ Pokój jego popiołom. Oddajcie sprawiedliwość jego pamięci!

Nadworna księżka kawiarka. Jeden z dygnitarzy tureckich, chcąc pozyskać sobie łaski władcy Bułgarii, przysłał mu w darze cudownej urody niewiastę. Księżka specjalnością jest przyrządzanie czarnej kawy. Księżka przysłał podarek, lecz nadarował panne Almarier wolność i wyznaczył jej miesięczną płacę. Ma ona obowiązek dostarczania kawy wyłącznie dla Jego Królewskiej Wysokości.

Niebezpieczna wielbicielka. Pewna rezydentka mieszkanka Cambridge w Ameryce strzeliła dwukrotnie do miejscowego kupca, nazwiskiem Harris, nie dlatego bynajmniej, że był jej niewiernym, ale prosto dlatego, że nie chciał przyjąć jej oświadczeń i zostać jej mężem.

Podczas egzaminu. Profesor: „Moje pytanie wprawdzie widocznie pana w kłopot.“ Kandydat: „O bynajmniej, nie pytanie, lecz odpowiedź.“

Kobieta. O stanowisku kobiety w społeczeństwie wygłosił w tych dniach w Berlinie słynny jurysta Gnost prelekcję, która tem zakończyła w kwestii kobiecie — zwyciężyć musi ostentacyjnie chłodna rozważa, która nie może lekceważyć nierówności w ustroju istot ludzkich. I właśnie na tej nierówności polega wszelki postęp i cała praca cywilizacyjna. Zasady

bowiem bytu ludzkiego nie należy szukać w jednostce, jeno w rodzinie, od której zawisł rozwój ludzkości. To też, cokolwiekby socjologia i prawodawstwo uczyniła dla podniesienia rodzaju niewieściego, nigdy nie może być zadowolona z tego, co osiągnęła, nie do stanowiska kobiety w rodzinie. Nie da się wprawdzie zaprzeczyć, że we wszystkich działach sztuki i wiedzy kobiety czestokroć godnie rywalizują z mężczyznami. Jest także prawda, że nie można kobiet wykluczyć ze sfery zarobkowania — ale zyciowe pociąg i ras kształtują się zawsze według przeciętnego powołania, a nie według jednostki. Przeciwnie zaś powołaniem kobiety będzie po wsze wieki — została żoną i matką. Dlatego też i wychowanie plei niewieściej musi być oparte na tej prawdzie zasadniczej. Zdrowa i rozumna pedagogia nakazuje pielegnować zamilowanie w życiu rodzinnym, a obok pięknych zadań edukacji wytworzyć nie tracąc łącznika z ogniskiem domowym. Na tym kulcie ogniska domowego polega istota, różnica równości kobiet od urodzonej w blaskach księżniczki aż do nędznej złamanej żony robotnika.

Wiadomości literackie i artystyczne.

Pomnik dla artysty-rzeźbiarza I. Markowskiego. Wśród mnóstwa nowych pomników, kosztownych mauzoleów, kaplic itd., które ostatnimi czasy stanęły na cmentarzach Łyczakowskim, Wyższym i niepołacie i zasługuje na specjalną w tym miejscu wzmiankę pomnik postawiony na grobie p. państwa M. Markowskiego zresztą nader pochlebnie artysty-rzeźbiarza p. Jul. Markowskiego.

Jest to kompozycja tak niezwykle, zarówno oryginalnym pomysłem, jak wykończeniem artystycznym, że na długie wieki pozostanie chlubą cmentarza. Na łozu smutliwym spoczywa przedniej urody kobieta (figura nadnaturalnej wielkości). Śnać dopiero przed chwilą uleciał z jej piersi ostatni oddech życia, na twarzy pogoda majestatyczna, jakby strudzona przebytymi cierpieniami, rada usnąć teraz na chwile. W węzłowa wznosi się równie nadnaturalnej wielkości postać anioła boleści. Całość alegorii tak poręczająca, że raz stanawszy przed pomnikiem, żal odchodzi. Ta jedna kompozycja postawił artysta dla swego imienia monument wspaniały a niespożyty.

Ruch stowarzyszeń.

Tow. „Rodzina“. Wczoraj w południe pod przewodnictwem pana B. Mikulskiego odbyło się w sali kasynowej nadzwyczajne zebranie członków oddziału lwowskiego tow. „Rodzina“. Zwołane ono zostało z tego przedwzrostkiem względu, że prezes tego oddziału — według twierdzeń członków — nie tylko nie przystąpił się do podniesienia towarzystwa, ale, co więcej, przy każdej sposobności występuje przeciwko niemu. Po długiej i bardzo ożywionej dyskusji, która na pochwałę towarzystwa trzeba przyznać, nie wyszła poza ramy właściwe, gdy stwierdzono, że istotnie p. Inhatowicz, będąc prezesem towarzystwa, przemysławców i kupców, stara się raczej o jego dobro, aniżeli jako prezes „Rodziny“ o dobro tej instytucji i nieraz, aby przynieść pożytek towarzystwu kupców, występuje przeciw „Rodzinie“, uchwalono odebrać mu godność prezesa oddziału i wnieść do centr. zarządu „Rodziny“, aby go z listy członków wykreślił.

Oddział lwowski tow. pedagogicznego odbył wczoraj w południe przy wale liczącym udziałem członków walne zgromadzenie. Po załatwieniu kilku spraw bieżących mniejszej wagi, członkowie towarzystwa pan Wawków odczytał rzecz „O nauczaniu języka polskiego“, poczem p. Opałek mówił ze stanowiska ogólnego „O początkowym nauczaniu“. Na zgromadzeniu tem był jako członek centr. zarządu towarzystwa pedagogicznego p. prof. dr. Karol Bononi.

Przegląd polityczny.

* Klerkalny Vaterland wiedeński pisze: „Z obzoru polskiego otrzymaliśmy przy danej sposobności polecenie do zakomunikowania, iż Koło polskie wypowiedziało dziś (29. z. m.) protokolarnie następujące oświadczenie: „Koło składa podziękowanie swojemu prezesowi Grocholskiemu, za jego meskie występowanie wśród obecnej sytuacji, wyraża najzupełniejsze zaufanie swoje do kierownictwa p. Grocholskiego, wraz z nim uznaje żądania Czechów za zupełnie usprawiedliwione i będzie je popierał także w przyszłości w sposób jak najbardziej stanowczy.“

* Wiedeńskie pisma półroczne biorą asumpt z najnowszego budżetu dla Bosnii i Hercegowiny, aby zapewnić ogół o coraz lepszym

układaniu się stosunków w okupowanych prowincjach. Mianowicie pociesza ich nadzwyczajnie ten fakt, że oto p. Kallay nie tylko nie żąda jakiegokolwiek kredytu na cele bośniackiej administracji, lecz przeciwnie wykazuje plus 70.911 złr. Pisma rzeczono dodają w końcu, że kredyt, pomieszczony obecnie we wspólnym budżecie dla w ojsk rozłożonych na terenie okupowanym, jest w porównaniu z rokiem minionym o 595.000 mniejszy.

Telegramy „Dziennika Polsk.“

Wiedeń 31. października. (Z Izby panów). Będące na porządku dziennym projekty do ustaw uchwalono w brzmieniu przez izbę posłów przyjętem.

W skutek złożenia kilku mandatów, wybrane do delegacji hr. Kufsteina, bar. Neumana i ks. Rosenberga, a hr. Coudenhove i bar. Wehli na zastępców.

6 petycji kilku korporacji, o założenie włoskiego uniwersytetu, albo przynajmniej włoskiego wyższego naukowego w Tryeście odpłatno rządowi.

Prezes ministrów oświadczył w końcu posiedzenia iż rada państwa z polecenia cesarza zosąje odroczone.

Wiedeń 31. października. Sonn- und Montags Zeit. przedstawia w ten sposób rezultat przedłożenia wewnętrznego, że rozporządzenie Gautescha w sprawie szkół śródnich nie zostanie żadną miarą odwołanem, ale Czechom i całej prawicy nie będzie zaprzeczonem to, co im się prawnie należy.

Wiedeń 1. listopada. Uwieszono tu dwóch robotników, z nich jeden jest przelozonym stowarzyszenia czeladników piekarskich, za socjalistyczne kuwania.

Wiedeń 1. listopada. Wczoraj przybyła tu incognito w. ks. Olga, żona w. ks. Michała.

Praga 1. listopada. Deputowany Zucker przyjęty został sykanem przez uczni uniwersytetu na wczorajszym wykładzie.

Berlin 1. listopada. Cesarz nie wstaje z łóżka. Lekarze czuwają nad nim ciągle. Stan budzi obawy.

Berlin 1. listopada. Tutejszy Tagblatt donosi, że car będzie powracał na Berlin i że albo odwiedzi cesarza w pałacu, albo odwiedzi się z nim będzie na dworcu. Przybycie to cara do Berlina nie będzie miało jednak żadnego politycznego znaczenia.

Zjazd w Szczecinie nie przyszedł do skutku jedynie w skutek nadzwyczajnej obawy o bezpieczeństwo cara.

Pariz 1. listopada. Komisja, wysadzona w sprawie wniosku Flourens'a, zdającego do opodatkowania obcych, oświadczyła się przeciw wnioskowi, gdyż postępowanie takie sprzeciwiałoby się międzynarodowym zobowiązaniom.

Sofia 1. listopada. Sebranie uchwaliło odpowiedź na mowę tronową. Wyraża w niej sebranie radość z powodu dobrych stosunków z Portą i innymi mocarstwami i nadzieję, że rząd zdoła te stosunki utrzymać z wszystkimi państwami. Aż do czasu też księcia o miłości i wierności cesarza i królowi.

Pariz 1. listopada. Temps dowiaduje się z Petersburga, że car przyjedzie do Berlina, i że towarzyszyć mu będzie Giers.

London 1. listopada. Donoszą tu z Middletown, że gdy O'Brien po odczytaniu wyroku sądu wyższego chciał opuścić salę rozpraw, a policja na to mu niepozwoliła, przyjaciele jego zaprzestawali przeciw temu, twierdząc, że rozkaz uwięzienia nie został mu jeszcze doręczony. Od słów przyszło do krwawej bójki z policją, która wreszcie zdołała O'Briena uprowadzić.

Wiedeń 1. listopada. Stan zdrowia ks. Sapięzyny weale pomyślny. Aryszkiewicza Stefania polecił ochmistrzyni dworu wyrazić księżnej swe współczucie. Hr. Taaffe i cała arystokracja składa wizyty. Nadeszło przeszło sto telegramów, zapytujących o zdrowie księżnej.

NADESŁANE.

Wiadomość użyteczna.

Przypominamy, że **Wino Chassaing** jest przepisywane przez lekarzy od lat 20 przeciw boleściom żołądka, móżdżku i trudnemu trawieniu (dyspepsji), gastralgii, utracie siły i apetytu. Znajduje się w głównych aptekach.

TEATR HR. SKARBKA.

Dziś: MORS et VITA

(Śmierć i życie)

Trylogia duchowna na głosy solowe, chóry i orkiestrę. Muzyka Karola Gounoda. Teatr według pisma świętego zestawiony przez kompozytora wykona towarzyszący spiewaczkę „LUTNIA“ z urzędem współudziałem pani Paschalis-Souvestre i pana Augusta Souvestre, chóru mieszanego i wzmocnionej orkiestry.

Pod artystycznym kierownictwem pana Jana Galla.

PROGRAM:

Część 1. „Mors“ (Śmierć)

1. Prolog, chór i solo (p. Souvestre).
2. „Requiem“, chór i kwartet solowy (panie Pawlikówna i Paschalis-Souvestre).
3. „Dies irae“, chór.
4. „Quid sum miser“, kwartet solowy i chór.
5. „Querens me cecidisti“, duet (panie Pawlikówna i Paschalis-Souvestre) i chór.
6. „Ingenium“, kwartet solowy i chór.
7. „Confutatio“, chór i kwartet solowy.
8. „Lacrymosa“, chór i kwartet solowy.
9. „Offertorium“, solo (p. Pawlikówna) i chór.
10. „Pie Jesu“, kwartet solowy.
11. „Agnus Dei“, solo (p. Pawlikówna) i chór.
12. Epilog, orkiestra.

Część 2. „Judicium“ (Sąd)

1. „Somnus mortuorum“, (sen umarłych) i preludjum na orkiestrę.
2. „Tubae ad ultimum iudicium“, (trąby sądu ostatecznego), orkiestra.
3. „Resurrectio mortuorum“, (zmarłych wstanie) — orkiestra.
4. „Judex“, (sędzia) — orkiestra i chór.

Część 3. „Vita“ (Życie)

Wizja św. Jana według apokalipsy rozdział XXI.

1. „Nova terra“, preludjum orkiestralne i solo (p. Souvestre).
2. „Jerusalem coelestis“, solo (p. Souvestre) i chór.
3. „Sanctus“, chór.
4. „Lacrymosa“, kwartet solowy.
5. „Ecce omnia“, novata, solo (p. Souvestre) i chór.
6. „Chorus coelestis et Hosanna“, chór.

„Dzieło to“ pisze: — Gounod w przedmowie — „stanowi dalszy ciąg trylogii meej „Odkupienie“. Może zapyta ktoś, dlaczego w tytule postawiłem śmierć przed życiem. Oto dlatego, ponieważ nie uważam śmierci jedynie za koniec tego, co tu na ziemi ściertelne — uważam ją za początek życia, w którym śmiertelność nie istnieje“. W dalszym ciągu przedwzrostkiem kompozytor znaczenie głównych czterech tematów, z których trzy pierwsze są grozą śmierci, smutku i żyl i szczęście wybranych malują, czwarty zaś odzwierciedla świat archański. Na tematach tych osnuta konpozycja cała swe dzieło, konwając według słów własnych psalmem „mitożi bez granic“.

KARLSBADZKIE PRÓSZKI BURZACE

Najlepszy środek domowy, w zaburzeniach trawienia, w ospałości wymian materii i tychże skutkach. Dla używania w nieżytych kich i żołądka, w chorobach wątroby i żółci, w nadmiernej nagromadzeniu tłuszczu i tworzeniu się kwasu ogólnie przez lekarzy zalecane.

Do nabycia w pudełkach po 60 ct. z 2 zł. w aptekach we Lwowie u pp. Beisera, Mikulskiego, Rapaporta, Ruckera i Sklepińskiego, w Brodach u Czerniowców, Kołomyi, Kocmanin, Kutach, Krakowie, Radomiu, Rzeszowie, Tarnopolu, Zbarażu itd.

Za nadaniem 2 zł. 20 ct. franco i pudełko z apteki Lippmanna w Karlsbadzie.

K. F. POPOWICZ

w Tarnopolu — poleca

po złr. 210, 230, 250, 270, 3 i 4 złr. 30 ct. franco Portu pocztowe i Bezułka. Proszę o łaskawe zamówienie.

Bielizna Jägera

prawdziwa wełniana,

podług cennika fabrycznego, z jedynej koncesjonowanej fabryki

w Magazynie A la Ville de Paris

plac Halliki 2 1777

Gabryel Stark.

ST. MARKIEWICZ

we Lwowie, w Ryнку 1. 12

poleca szale:

PIGWY tokajskie

po 40 ct. kilo.

Wino grona fealskie.

Marony włoskie,

Jabka tyrolskie,

Figi autkańskie i wieńcowe,

Daktyle marokańskie i egipskie,

Kawior austriacki,

Musztarda kremska i inne,

Kwiozoły, Kuropaty, Jarzabki i t. p.

1837

IZYDORA z OSTROWSKICH

GRZYBIŃSKA

udziela 1788

lekcji spiewu solowego

podług metody wiskiej w jak najłatwiejszy sposób, mając długoletnią praktykę, wyrabia każdy głos w najkrótszym czasie, tudzież przygotowuje do oper.

Mieszkanie ul. Teatralna 21.

drugie piętro.

Ekstrakt roślinny

(Vegetabilien ekstrakt)

Dr. SCHWEIGERA

leczy pod gwarancją w przeciągu 4 tygodni wszystkie skutki onanii, jako to: polucję, osłabienie piciowe, oraz będące w początkach choroby nerwów i młecz pacierzowego, wszystkie zaś inne choroby piciowe w jak najkrótszym czasie.

Dostać można flakon po 2 złr. wraz z opisem trytu i korespondencją bezinteresownie

Dr. Schweigera w Wiedniu

5111 Laudong. 29.

CHEMICZNE LABORATORJUM

Chemika sądowego

Adolfa Mussila

we Lwowie, przy ulicy Karola Ludwika 1. 7,

przeniesione zostało na I. piętro w tejże samej kamienicy.

Wszelkie rozbiory chemiczne z c. k. Sądów, tudzież i prywatne jak rozbiory wody do celów technicznych, środków spożywczych, wina, piwa i t. p. artykułów pod względem dobroci i jakości tyteż, przyjmuje jak i dotychczas podpisany

Chemik sądowy

A. MUSSIL.

1750

Wielki wybór fortepianów

SEYFARTHA i CZAYKOWSKIEGO

we Lwowie, Rynek, 1. 24 (nad księgarnią)

1842

Polecamy S. P. Fortepjany, Pjanina i Fisharmonje, z najpięknějších fabryk wiedeńskich i zagranicznych

pod korzystnymi warunkami.

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

1842

Skład i pracownia futer

BŁAŻEJA SZARKIEWICZA

we Lwowie,

ulica Wałowa nr. 3, dom W. Wieczynskiego,

poleca wszelkie gatunki futer w wielkim wyborze, tak męskie jak i damskie, astrachanowe płaszcze, rotundy, wszystko podług najnowszego fasonu, czapki męskie i damskie, kaptaki do polskiego stroju, wierzchy do futer i materje na futra, dywany do sań i łózek, fusaki męskie i damskie, kożuski dla dzieci haftowane, białe i brązowe.

Wszelkie zamówienia uskuteczniają się z wszelką akuracnością i pospiechem, ręczę za trwałość i dobroć wszystkiego.

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790

1790